

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23CoP/30/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2318204025
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 02. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Bundzelová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2021:2318204025.2

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Ľubica Bundzelová a sudkýň: JUDr. Iveta Jankovičová a JUDr. Daša Kontríková, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: T. V., nar. X.X.XXXX, bytom u otca, v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Galanta, dieťa rodičov - matka: F. V., rod. K., nar. XX.X.XXXX, bytom V. X, v konaní zastúpená splnomocnenou zástupkyňou: M. C., nar. XX.X.XXXX, bytom K. XXX, a otec: T. V., nar. XX.X.XXXX, bytom F. XXX/X, U., v konaní zastúpený: Advokátska kancelária BÁNOS & KOŠÚTOVÁ, s.r.o., so sídlom Hlavná 979/23, Galanta, o zmenu úpravy práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Galanta, č. k. 12P/73/2018-437, zo dňa 25. júna 2020, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie sa ruší a vec sa mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom výrokom I. zveril maloleté dieťa do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, a to v týždenných intervaloch tak, že matka bude zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa každý párny kalendárny týždeň v mesiaci a otec bude zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa každý nepárny kalendárny týždeň v mesiaci s tým, že rodičia si budú maloleté dieťa odovzdávať a preberať vždy v piatok o 18,30 hod. pred bydliskom toho rodiča, ktorému aktuálne končí osobná starostlivosť o maloleté dieťa. Výrokom II. rozhodol, že obaja rodičia majú právo maloleté dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok. Výrokom III. rozhodol, že počas trvania striedavej osobnej starostlivosti otec je povinný prispievať na výživu maloletého dieťaťa sumou 120,- Eur mesačne, kde výživné je splatné vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám matky maloletého dieťaťa. Výrokom IV., že počas trvania striedavej osobnej starostlivosti daňový bonus na maloleté dieťa a prídavok na dieťa bude poberať matka. Výrokom V. tak, že počas trvania striedavej osobnej starostlivosti styk rodičov s maloletým dieťaťom sa neupravuje. Výrokom VI., tak, že týmto sa mení rozsudok Okresného súdu Galanta č.k. 21P/151/2017-72 zo dňa 12.1.2018 v časti úpravy práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu. Výrokom VII. tak, že matka maloletého dieťaťa je povinná nahradiť Slovenskej republike prostredníctvom Okresného súdu Galanta titulom náhrady trov štátu sumu 486,72 Eur do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Výrokom VIII. otcovi maloletého dieťaťa sa zo zaplateného preddavku, evidovaného pod položkou registra D14/55/2019 vracia preplatok vo výške 13,28 Eur po právoplatnosti tohto rozsudku. Výrokom IX. upravil sa uctáreň tunajšieho súdu, aby po právoplatnosti tohto rozsudku poukázala sumu vo výške 13,28 Eur zo zaplateného preddavku, evidovaného pod pol. registra D14/55/2019 otcovi maloletého dieťaťa a výrokom X. tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Súd po citovaní § 26 ods. 1, § 24 ods. 2, 4, § 28 ods. 1, 2, § 62 ods. 2, 3, 4, 5 6, § 43 ods. 1, § 78 ods. 1, 3 Zákona o rodine (ďalej len ZoR) rozsudok vecne odôvodnil tým, že z § 24 ods. 2 veta druhá Zákona o rodine vyplýva, že súd môže nariadiť striedavú osobnú starostlivosť aj vtedy, ak jeden z rodičov s jej určením nesúhlasí, hoci obidvaja majú záujem sa o dieťa starať. Pre rozhodovanie v konaní starostlivosti o maloletých je podstatný motív, ktorý vedie jedného z rodičov osvojovať si právo rozhodovať

o spoločnom dieťati prevažne sám, prípadne svojim rozhodnutím vydeľovať druhému rodičovi s rovnoprávnym postavením čas a priestor na stretávanie sa s dieťaťom. Základným predpokladom pre ustanovenie striedavej osobnej starostlivosti je, že dieťa nebude vytrhávané opakovane z prostredia školy alebo predškolského zariadenia a cyklicky umiestňované do iného prostredia, že teda obidvaja rodičia žijú aspoň približne v mieste, ktoré umožňuje dieťaťu dennú dochádzku do zariadenia, ktoré už navštevuje, resp. na ktorom sa rodičia dohodnú. Podobne by sa malo dieťaťu zachovať jeho sociálne prostredie, priatelia, susedia a záujmové aktivity. Doba, ktorú trávi dieťa u každého z rodičov, môže byť určená rôzne, závislá je najmä od potrieb dieťaťa, jeho veku, záľub, školských povinností a mimoškolských aktivít. Prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní je vždy záujem dieťaťa, nemôže stačiť svojvoľné, účelové, nelogické odmietanie striedavej starostlivosti preferenčným rodičom, pretože takéto správanie je zneužitím práva dieťa vychovávať, ktorého obsahom je aj právo osobnej starostlivosti o dieťa. Súd nemôže, a to ani pri rešpektovaní práv dieťaťa, poskytnúť ochranu zneužívaniu práva na úkor niekoho iného. Je teda nevyhnutné spoľahlivo zisťovať, z akých dôvodov nie je preferenčný rodič ochotný spolupracovať s druhým rodičom a komunikovať s ním o výchove. Medzi dôležité kritériá posudzovania záujmu maloletého dieťaťa patria predovšetkým: 1. citové väzby dieťaťa. Zisťovanie citových väzieb dieťaťa môže byť relevantné len v prípade, ak dieťa má zabezpečený pravidelný a pomerne rovnocenný kontakt s oboma rodičmi; ak už dlhšiu dobu žije len s jedným rodičom, ktorý na neho informačne a výchovne prevažne pôsobí, potom sa význam tohto kritéria stráca. Je logické, že dieťa bude preferovať toho rodiča, s ktorým prevažne žije a ktorý mal dostatok priestoru na to, aby vôľu dieťaťa formoval, na rozdiel od druhého rodiča. V takomto prípade potom bude zisťovať, ktoré okolnosti viedli k strate kontaktu medzi druhým rodičom a dieťaťom, či spočívali v osobe preferenčného rodiča alebo oprávneného rodiča a či šlo o zavinené konanie alebo nezáujem. 2. Ďalším kritériom posudzovania záujmu maloletého dieťaťa sú jeho vývinové potreby. V súčasnosti už materiálne potreby života väčšine dospelých jedincov umožňujú zabezpečenie každodenných potrieb dieťaťa, ako sú stravovanie, bývanie, zdravotné ošetrovanie a pod., preto vývinové potreby treba posudzovať zo širších hľadísk, z perspektívy rozvoja osobnosti dieťaťa, jeho vrodených dispozícií, schopností rodiča ovplyvňovať orientáciu detského myslenia a konania. Vyžaduje sa skúmanie schopností rodiča odovzdávať dieťaťu základné zásady ľudskosti a morálky prejavujúce sa rešpektom k právam iných, úcte k ľuďom, záujmu o vzdelanie. 3. Ďalším kritériom posudzovania záujmu maloletého dieťaťa je stabilita budúceho výchovného prostredia, schopnosť rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom (uznesenie Krajského súdu v Trnave z 23. januára 2012, sp. zn. 23CoP/96/2011).

3. Po vyhodnotení dôkazov, súd rozhodol autoritatívne o zverení maloletého T. do striedavej osobnej starostlivosti rodičov, teda nie v súlade s návrhmi rodičov maloletého dieťaťa, keďže súd považoval práve túto formu starostlivosti o maloleté dieťa za vhodnú, a to najmä vzhľadom na závery znaleckého posudku, ako aj v súlade s odporúčaním kolízneho opatrovníka. Súd pri svojom rozhodovaní prihliadol aj na skutočnosť, že maloleté dieťa má vytvorené pozitívne citové väzby k obom rodičom, aj podľa záverov uvedených v znaleckom posudku je v jeho záujme naďalej prehľbovať citové väzby k obom rodičom. S poukazom na skutočnosť, že medzi rodičmi dieťaťa bol v priebehu konania zistený problém v ich vzájomnej komunikácii, ktorý negatívne vplýva na vývoj maloletého dieťaťa, súd poukazuje na odôvodnenie uznesenia Krajského súdu v Trnave č. k. 24CoP/49/2018 zo dňa 31.7.2018, v ktorom odvolací súd zdôraznil, že po rozpade rodiny s maloletým dieťaťom nielen etika príbuzenských vzťahov, ale aj zákon zaväzuje deti k povinnosti svojich rodičov číť a rešpektovať, kým rodičovská zodpovednosť (za riadnu výchovu detí) je prikázaná obom rodičom; preto takisto, pokiaľ nie sú zistené také skutočnosti, ktoré by viedli k pozastaveniu výkonu rodičovskej zodpovednosti, niet (ani pri plnom rešpektovaní práv maloletých detí) zákonného, o to menej ústavného právneho dôvodu na to, aby rodičovi, v ktorého priamej starostlivosti maloleté dieťa nie je, bol styk s ním zakázaný, resp. neprimerane obmedzený. Rodičia by mali byť po rozchode schopní v záujme spoločných detí vzájomného kultivovaného správania sa, ktoré je základným predpokladom zdravej výchovy maloletých detí a ktorým deti získavajú aj pozitívny vzor pre riešenie konfliktných situácií v budúcnosti. Rodičia by mali byť schopní v záujme spoločných detí spolupracovať a rozchodovú situáciu by nemali zneužívať na zničenie vzťahu detí k druhému rodičovi, či dieťa využívať ako prostriedok na potrestanie druhého rodiča. Súd považuje za vhodné uviesť, že v priebehu konania nezistil dôvody, pre ktoré by zverením maloletého do striedavej osobnej starostlivosti rodičov bol akokoľvek ohrozený jeho vývoj, keď obaja rodičia sa dokážu o maloletého riadne starať. Súd teda vychádzajúc z predloženej správy kolízneho opatrovníka, zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava, vychádzajúc zo záverov znaleckého posudku a zohľadňujúc všetky osobitosti daného prípadu, rozhodol o zverení dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti rodičov, ktorí obaja majú vytvorené vhodné podmienky pre zabezpečenie starostlivosti o

maloleté dieťa. Súd určil, že matka bude vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa každý páry kalendárny týždeň v roku a otec každý nepáry kalendárny týždeň v roku, vždy v piatok o 18:30 hod., s tým že rodičia sú povinní dieťa v stanovenom čase odovzdať do starostlivosti druhého rodiča pred bydliskom toho rodiča, ktorému aktuálne končí osobná starostlivosť o maloleté dieťa.

4. Súd ďalej rozhodol, že obaja rodičia majú právo maloleté dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok, nakoľko vo výkone svojich rodičovských práv a povinností rodičia doposiaľ neboli súdom obmedzení, ani pozbavení, resp. im nebol súdom ani pozastavený ich výkon a pre takéto rozhodnutie súčasne ani neboli zistené dôvody.

5. Súd preskúmal na základe účastníkmi predložených a súdom zabezpečených potvrdení príjmy a majetkové pomery oboch rodičov a zistil, že otec v čase pôvodného rozhodnutia v konaní vedenom pod sp. zn. 21P/73/2018 bol zdravý, žil so svojou partnerkou P. V. a jej maloletou dcérou M. B. v trojizbovom byte, ktorý je vo vlastníctve brata otcovej priateľky F. V., pracoval ako hasič O. a I. I. v U., s priemerným čistým mesačným príjmom cca 1.000,- Eur, okrem toho si brigádnicke dokázal privyrobiť sumou cca 100,- Eur mesačne. Jeho partnerka pracovala ako špeditérka s priemerným čistým mesačným príjmom cca 550,- Eur. Okrem maloletého T. inú vyživovaciu povinnosť nemal. Toho času otec maloletého dieťaťa žije v spoločnej domácnosti so svojou partnerkou a jej maloletou dcérou M., v rodinnom dome, ktorý je vo vlastníctve otca maloletého dieťaťa a jeho priateľky a pozostáva z troch izieb, sociálneho zariadenia a kuchyne. Naďalej je zamestnaný ako hasič v O. a I. I. U. s priemerným čistým mesačným príjmom cca 1.100,- Eur, jeho partnerka naďalej pracuje ako špeditérka v V. s priemerným čistým mesačným príjmom cca. 550,- Eur. Naďalej je zdravý, ďalšia vyživovacia povinnosť mu nepridudla.

6. Súd preskúmal aj majetkové pomery matky, pričom zistil, že matka maloletého dieťaťa bola v čase pôvodného rozhodnutia zamestnaná ako pokladníčka v A. s priemerným čistým mesačným príjmom cca 540,- Eur, poberala prídavky na dve maloleté deti spolu vo výške 47,04 Eur, otec maloletého T. jej prispieval na výživu maloletého sumou 200,- Eur mesačne. Žila v spolu s maloletým T. a maloletou dcérou V., študentkou Strednej odbornej školy v Galante - učebný odbor kaderník, ktorú má s H. D. v trojizbovom byte, ktorý bol vo vlastníctve otca maloletého T.. Okrem maloletého T. a malotej V. inú vyživovaciu povinnosť nemala. Toho času žije spolu s priateľom K. L., nar. X.X.XXXX, v jeho trojizbovom byte, ktorý pracuje ako vodič v spoločnosti Z. - J. Q. s priemerným čistým mesačným príjmom cca. 1.100,- Eur. Od 8.6.2020 matka pracuje ako predavačka v spoločnosti A. s.r.o, so sídlom v F., s miestom výkonu práce vo V., s dohodnutou hodinovou mzdou 4,129 Eur, pobera rodinné prídavky na jedno maloleté a jedno plnoleté dieťa spolu vo výške 49,95 Eur mesačne. Ďalšia vyživovacia povinnosť jej nepridudla.

7. Maloletý T. mal v čase pôvodného rozhodnutia 4 roky a takmer 7 mesiacov, navštevoval Materskú školu Q. v U., bol zdravý len s bežnými ochoreniami. Toho času má 7 rokov a 1 mesiac, navštevuje 1. ročník Základnej školy U. L. v U., kde dosahuje výborné študijné výsledky, je zdravý a výdavky na jeho výživu sú bežné, veku primerané.

8. Súd pri rozhodovaní o výživnom zohľadňoval výdavky oboch rodičov, ich majetkové pomery a výdavky na zabezpečenie potrieb maloletého dieťaťa. Pri rozhodovaní o výživnom súd zabezpečuje základné potreby dieťaťa, taktiež jeho zdravý vývin a vzťah k obom rodičom. Na základe uvedených dôvodov súd považoval za potrebné uložiť otcovi povinnosť platiť výživné na maloleté dieťa aj počas trvania striedavej osobnej starostlivosti tak, že otec je povinný prispievať na výživu maloletého dieťaťa sumou 120,- Eur mesačne, kde výživné je splatné vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca k rukám matky maloletého dieťaťa. Súd pritom vychádzal zo skutočnosti, že otec maloletého dieťaťa dosahuje väčší príjem ako matka. Ak by súd nezaviazal otca povinnosťou platenia výživného mohla by nastať situácia, že jeden z rodičov by mohol poskytovať dieťaťu nadštandardné životné podmienky a druhý z rodičov iba základné životné podmienky. Druhý rodič by bol preto znevýhodnený a veľmi ľahko by z psychologického hľadiska mohlo dôjsť k situácii, že dieťa by si skôr zvyklo na pohodlnejší spôsob života na vyššej úrovni aj napriek tomu, že citové väzby k obom rodičom by boli rovnaké. Mohlo by preto dôjsť k situácii, že dieťa bude chcieť v budúcnosti byť zverený do starostlivosti toho z rodičov, ktorý mu môže poskytnúť nadštandardnú starostlivosť. S poukazom na uvedené je záujme dieťaťa, aby súd uložil rodičovi, ktorého hmotné zabezpečenie je v zjavnom nepomere voči druhému z rodičov, aby prispieval výživným na maloleté dieťa a to aj v situáciách, keď je dieťa zverený do striedavej osobnej starostlivosti. S poukazom na uvedené súd rozhodol tak ako je uvedené v III. výrokovej vete tohto uznesenia.

9. Počas trvania striedavej osobnej starostlivosti rodičov súd styk maloletého dieťaťa s rodičmi neupravil, nakoľko nezistil potrebu úpravy styku a ani jeden z rodičov to nežiadal, pričom rodičia budú mať rovnomerne rozložený styk. Napriek tomu sa ale nevylučuje, aby sa rodičia dohodli a maloletý by mal u seba rodič, ktorý aktuálne osobnú starostlivosť o dieťa nevykonáva.

10. Vzhľadom na skutočnosť, že súd potreboval pre účely svojho rozhodnutia znalecký posudok, uznesením č. k. 12P/73/2018-216 zo dňa 8.7.2019 bolo vo veci nariadené znalecké dokazovanie, rodičom maloletého dieťaťa bola uložená povinnosť zložiť preddavky v súvislosti s vykonaním znaleckého dokazovania, každému v sume 500,- Eur, ktorú povinnosť si otec maloletého dieťaťa splnil a na účet súd zložil preddavok, ktorý je evidovaný pod položkou D14/55/2019, pričom matka maloletého dieťaťa si túto povinnosť nespĺnila. Ustanovená znalkyňa doručila súdu spolu s vypracovaným znaleckým posudok č. 19/2019 aj vyúčtovanie odmeny za vypracovanie znaleckého posudku, ktoré jej bolo priznané uznesením č. k. 12P/73/2018-296 zo dňa 4.11.2019 v celkovej sume 973,44 Eur, z ktorej pripadá na každého z manželov 1/2, t. j. suma 486,72 Eur. Keďže matka maloletého dieťaťa nezložila preddavok na trovy znaleckého dokazovania, znalkyni bola vyplatená odmena za vypracovanie znaleckého posudku v časti 486,72 Eur z preddavku zloženého otcom a časť v sume 486,72 Eur zo štátnych prostriedkov. Po odpočítaní odmeny z preddavku zloženého otcom, tomuto vznikol preplatok vo výške vo výške 13,28 Eur, o ktorom rozhodol súd tak, že mu ho vrátil. Keďže matka si svoju povinnosť nespĺnila, časť odmeny za vypracovanie znaleckého posudku v sume 486,72 Eur pripadajúcej na ňu bola znalkyni uhradená zo štátnych prostriedkov, rozhodol súd tak, že jej uložil povinnosť nahradiť trovy štátu v sume 486,72 Eur do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

11. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

12. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal odvolanie otec prostredníctvom právneho zástupcu podľa § 365 ods. 1 písm. b), f), g) a h) CSP. Otec maloletého sa s vydaným rozsudkom nestotožňuje, nakoľko má za to, že prvostupňový súd nedostatočne zhodnotil skutkový stav, keď vydaným rozsudkom absolútne nevzal do úvahy dôkazy predložené otcom v prvopočiatku konania, ako i v priebehu konania a následne vo veci rozhodol bez zohľadnenia najlepšieho záujmu maloletého dieťaťa.

13. Rozsudkom Okresného súdu Galanta č.k. 21P/151/2017-72 zo dňa 12.01.2018 bolo rozvedené manželstvo rodičov a došlo k schváleniu rodičovskej dohody, v zmysle ktorej sa maloleté dieťa na čas po rozvode manželstva zverilo do osobnej starostlivosti matky a otec maloletého bol zaviazaný prispievať na výživu maloletého sumou vo výške 200,- Eur mesačne, a to vždy k 15. dňu toho ktorého mesiaca vopred do rúk matky a styk otca s maloletým ostal neobmedzený, už krátko po rozvode manželstva došlo k takej razantnej zmene v správaní matky, ktorá v najlepšom záujme maloletého dieťaťa odôvodňovala podanie návrhu na bezodkladnú úpravu práv a povinností.

14. Matka maloletého mala toho času problém udržať si stabilné zamestnanie (predmetné pretrváva i doposiaľ), k starostlivosti o maloletého pristupovala laxne, do bytu, v ktorom s maloletým žila si vodila cudzích ľudí, usporadúvala bujaré zábavy do neskorých hodín, nedostatočne sa starala o psa (v byte sa vyskytovali psie exkrementy) a byt neudržiavala v stave vhodnom ako prostredie pre výchovu maloletého dieťaťa. Tento stav dospel až do toho štádia, kedy bol otec ako výlučný vlastník predmetného bytu kontaktovaný domovou dôverníčkou, ktorá ho informovala o situácii, kedy bola nútená privolať v noci policajnú hliadku, nakoľko sa z bytu ozýval krik, volanie o pomoc, hlasná hudba, rozbíjanie a následne došlo k poškodeniu výťahových dverí, vchodových dverí bytového domu ako i dvoch osobných motorových vozidiel zaparkovaných pred bytovým domom. Privolaná policajná hliadka zistila, že matka maloletého bola v stave opitosti, neschopná koordinovať svoju chôdzu a do bytu túto museli odprevádzať cudzí ľudia. Následne matka maloletého dňa 02.03.2018 spôsobila dopravnú nehodu, kedy rýchlosť jazdy neprispôbila stavu vozovky a maloletého v tom čase ponechala so svojou neplnoletou dcérou. Dňa 17.03.2018 v čase o 04.00 hod. bol otec maloletého kontaktovaný matkinými známymi, ktorí tomuto oznámili, že matka sa správa nepríčetne, prišla k týmto opitá na oslavu, vystupujúc agresívne sa vyhrážala, že keď jej nedajú kľúče od auta a maloletého, skočí do rieky. Ďalším prípadom v sérii matkiných excesov bola situácia, kedy matka maloletého počas toho, kedy viedla motorové vozidlo, maloletého T. napadla tým spôsobom, že tomuto dala dve facky, z dôvodu, že maloletému prekážala hlasná hudba v aute a matkin spôsob riadenia motorového vozidla, pričom sa následne maloletému

vyjadrila, že „si ako tvoj tatko, ten buzerant“. Otec maloletého sa vzápätí dozvedel, že maloletý pravidelne nenavštevuje škôlku a matka poplatky za škôlku neuhradila. V dôsledku popísanej alarmujúcej situácie otec maloletého nemal iné východisko ako podať návrh na nariadenie neodkladného opatrenia a prevziať maloletého do svojej starostlivosti.

15. Ako je ďalej uvedené v bode 6. rozsudku a ako vyplynulo zo záverov znaleckého posudku č. 19/2019 zo dňa 22.10.2019, „maloleté dieťa má k matke i otcovi vytvorenú pozitívnu emočnú citovú väzbu, svojich rodičov rešpektuje, pričom súčasťou kľúčovou osobou je otec, čo je dané aj tým, že s ním žije v spoločnej domácnosti. V tejto súvislosti podľa názoru znalkyne by bola vhodnejšia základná škola, ktorú maloleté dieťa v súčasnosti navštevuje.“ K predmetnému názoru znalkyne otec maloletého uvádza, že veľmi intenzívne u maloletého vníma potrebu stabilného zázemia, a to nielen z hľadiska domácnosti, v ktorej sa cíti bezpečne, ale i školského zariadenia, ktoré je pre maloletého už v súčasnosti známym prostredím, v ktorom sa orientuje a pozná ľudí, s ktorými prichádza do kontaktu.

16. Otec maloletého dôrazne odmieta tvrdenia matky, ktorá uviedla, že o svoje zamestnania prišla v dôsledku enormného emočného vypätia súvisiaceho s rozvodovým konaním a ďalej poukazovala na údajnú skutočnosť, že otec manipuluje maloleté dieťa proti matke alebo že v čase, kedy má byť maloleté dieťa s matkou, navštevuje toto v škole priateľka otca, ktorá má maloletého manipulovať proti matke. Otec maloletého nikdy nemal ani najmenšiu snahu akokoľvek negatívne vplyvať na vzťah maloletého s matkou, rovnako sa nedopustil žiadneho konania, ktorého dôsledkom by mohlo byť enormné emočné vypätie matky po rozvode. Práve naopak, otec maloletého matke prenechal k užívaniu bytu, aby tento mohla po rozvode užívať s maloletým. Otec maloletého však nezodpovedá za následné správanie matky, popísané vyššie, spočívajúce v organizácii neviazanej zábavy v byte, v ktorom sa nachádzal i maloletý, ani za jej následné excesy súvisiace s nadmerným požívaním alkoholu.

17. Otec matke pôvodne navrhol, aby bol maloletý zverený do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, pričom matke zároveň navrhol, aby táto poberala daňový bonus ako aj rodinné prídavky na maloletého, avšak táto s predloženým návrhom otca striktné nesúhlasila a žiadala, aby maloleté dieťa malo evidovaný trvalý pobyt v mieste bydliska matky, navštevovalo základnú školu vo V., a to údajne z dôvodu, že matka maloletého obdržala pracovnú ponuku, v mieste svojho bydliska - vo V., kde majú byť tejto poskytnuté lepšie pracovné podmienky a vyšší príjem. Okrem iného napriek tomu, že matka návrh otca na úpravu starostlivosti o maloletého odmietla, v závere pripustila, že návrh otca akceptuje v plnom znení za predpokladu, že sa tento zaviazá prispievať na výživu maloletého, resp. na rozvedeného rodiča matky (!) sumou vo výške 250,- Eur mesačne.

18. Otec maloletého napriek snahe vyjsť matke maloletého maximálne v ústrety nemohol predmetný protinávrh akceptovať, pretože matka maloletého žiadnym spôsobom nepreukázala existenciu a podmienky pracovnej ponuky, na ktorú sa odvolávala, dokonca na pojednávaní dňa 25.06.2020 matka predložila pracovnú zmluvu platnú iba do 30.06.2020(!), preto tvrdenie matky o stabilnom zamestnaní a usporiadanej životnej situácii za daných okolností nemožno považovať za relevantné. Matka maloletého opomína, že maloletý má v U. vybudované svoje zázemie, navštevuje tu základnú školu a nepochopiteľne tak otca maloletého žiada, aby tento vytrhol maloleté dieťa zo známeho prostredia, ktoré dobre pozná a orientuje sa v ňom, a to iba na základe tvrdenia matky o budúcom stabilnom zamestnaní a lepších podmienkach pre výchovu maloletého.

19. Otec maloletého ďalej uvádza, že z celkového prístupu matky maloletého, i za posledné obdobie, nadobudol dojem, že matka maloletého sleduje väčšmi svoj potenciálny majetkový prospech, ktorý by táto mohla nadobudnúť v súvislosti so starostlivosťou o maloletého, než najlepší záujem dieťaťa. K predmetnému otec maloletého poukazuje na to, že okrem emailovej komunikácie, otca maloletého telefonicky kontaktovala zástupkyňa matky so žiadosťou, aby umožnil maloletému presťahovať sa k matke na dlhšie obdobie z dôvodu, aby táto mohla v súvislosti s aktuálnou mimoriadnou situáciou spojenou so šírením koronavírusu poberať dávku ošetrovného. Svoju požiadavku zástupkyňa matky odôvodňovala tým, že predmetné mala odporučiť i kolízna opatrovníčka, čo sa ukázalo ako nepravda, nakoľko kolízna opatrovníčka, p. B. po dopytovaní otca maloletého uviedla, že so zástupkyňou matky od konania posledného pojednávania vo veci kontaktovaná nebola a uvedenú konverzáciu nevedli.

20. S poukazom na aktuálne prebiehajúcu striedavú starostlivosť o maloletého bol zároveň otec oboznámený s názorom triednej učiteľky maloletého, ktorá v uvedenej veci konštatovala, že maloletému

takáto forma starostlivosti evidentne neprospieva a negatívne sa odráža na jeho psychickom stave. Je pochopiteľné, že otcovi maloletého sa takýto postoj neprijíma jednoducho, uvedomujúc si potrebu prítomnosti matky v živote dieťaťa, avšak v období, kedy v dôsledku mimoriadnej situácie neprebiehala klasické vyučovanie a bolo nevyhnutné sa maloletému intenzívnejšie venovať, matka maloletému nepomáhala s prípravou na vyučovanie, či s výukou v domácom prostredí, kedy boli maloletému zasielané domáce úlohy, ktoré bolo potrebné zasielať späť na kontrolu triednej učiteľke. Matka maloletého na túto školskú prípravu nedbala a všetky zameškané domáce úlohy pripravoval s maloletým jeho otec. Okrem iného je otec maloletého nútený zmieniť i tú skutočnosť, že matka maloletého nedbá okrem vzdelávania ani o základnú hygienu maloletého a na tohto žiadnym spôsobom neprispieva, a to ani materiálne formou nákupu potrebného ošatenia. Rovnako, konajúci súd vo svojom rozhodnutí neprihliadol na tú skutočnosť, že posledné týždne pred pojednávaním, na ktorom došlo k rozhodnutiu vo veci, maloletého nenavštevovala ani ho nezobrala do svojej starostlivosti, pričom dôvodom mal byť nedostatok času.

21. Matka maloletého po ďalší krát skonštatovala, že došlo k ukončeniu jej pracovného pomeru v U., pričom znova apelovala, aby došlo k zmene základnej školy, ktorú maloletý navštevuje, t.j. aby tento navštevoval základnú školu vo V., nakoľko podľa slov matky má byť otec na rozdiel od tejto schopný po maloletého cestovať do V., pretože matka nemá mať v danom čase k dispozícii fungujúce motorové vozidlo. Predmetný postoj matky možno vnímať ako protichodný, vzhľadom na to, že na jednej strane prezentuje svoju sebestačnosť z hľadiska zabezpečenia starostlivosti o maloletého avšak na strane druhej od konania vo veci rozvodu (rok 2018) táto nebola schopná doposiaľ zotvať v jednom stabilnom zamestnaní, no opakovane poukazuje na otca maloletého, ktorý má ako príslušník O. a I. I. SR zamestnanie stabilné a príjem pravidelný.

22. V rámci vykonaného pohovoru kolízneho opatrovníka s maloletým dieťaťom toto uviedlo, že „sa má dobre, navštevuje základnú školu v U., kde dosahuje výborné výsledky, býva na striedačku u oboch rodičov, týždeň u maminy, týždeň u tatina.“ Vyjadrilo vôľu, aby bolo u tatina a s mamou by sa stretávalo každý víkend v sobotu aj v nedeľu. Uviedlo, že keď je u matky a neposlúcha, táto ho zvykne biť po líci, pričom ukázal na obe líca. Matka býva vo V. spolu s manželom K., s ktorým sa hádajú a to aj pred maloletým, kedy sa matka zvykne vyjadriť, že sa od manžela odsťahuje. Otec býva s tatinovou manželkou P. a sestrou maloletého M., pričom uviedlo, že otec sa s P. nehádajú. Napriek tomu, že maloletý je už vo veku, kedy je schopný samostatne vyjadriť svoj názor, súd tento pri svojom rozhodovaní bez náležitého zdôvodnenia nezohľadnil.

23. Splnomocnená právna zástupkyňa matky na pojednávaní dňa 25.06.2020 poukazovala na matkin problém dochádzať do U., nakoľko v súčasnosti nemá automobil. Toto tvrdenie matky sa však pravdepodobne nezakladá na pravde, vzhľadom na skutočnosť, že jej automobil je odstavený na parkovisku pri jej bydlisku a matka maloletého splátku pôžičky za motorové vozidlo uviedla i v rámci svojich osobných výdavkov. Ani na uvedenú skutočnosť konajúci súd neprihliadal, obdobne ako na príjem spolužívajúcej osoby matky maloletého - jej partnera.

24. Otec maloletého v súvislosti s obsahom znaleckého posudku, na ktorý konajúci súd poukazoval, uvádza nasledovné. Na str. 10 znaleckého posudku je uvedené, že želania maloletého odzrkadľujú jeho túžbu po „adekvátnejšom správaní sa matky“ bez cigariet a nadávok. Maloletý ďalej na otázku znalkyne, prečo sa u matky necíti príjemne odpovedal, že „Sú tam také vážne veci, že sa vraciame v noci napríklad, keď sme niekde preč, dôjdeme asi tak neskoro. To je zlé, lebo sa mi to trochu neľúbi.“ Na str. 12 znaleckého posudku v časti Anamnestické údaje získané od maloletého T. maloletý uviedol nespokojnosť so zmenou vo frekvencii stretávania sa s matkou, nakoľko uvedené svojím spôsobom vnímal ako zásah do svojho bežného režimu. Na str. 15 maloletý na otázku znalkyne s kým chce bývať jednoznačne uvádza: „S tatinkom. Lebo tatinko nezvyšuje na mňa tak hlas a nebije ma a ešte mi ani nedáva facky“, na str. 16 znaleckého posudku maloletý na otázku, či by chcel bývať týždeň u otca a týždeň u mamy jednoznačne uviedol „Nie“.

25. Pokiaľ ide o záver znaleckého posudku, na str. 55, otázka č. 24 - Aké sú hlavné dôvody problémov vo vzájomnej komunikácii rodičov? Znalkyňa uvádza, že „Taktiež by bolo vhodné u matky maloletého zahájiť terapeutické sedenia zamerané na zvládanie rodinnej situácie a spracovanie negatívnych zážitkov v súvislosti s rozpadom manželstva.“ K predmetnému sa však matka maloletého žiadnym spôsobom nevyjadrila a podľa vedomosti otca terapeutické liečenie nepodstúpila napriek výslovnému odporúčaní

znalkyne a skutočnosti, že by liečenie mohlo pozitívne ovplyvniť jej postoj voči otcovi maloletého a tiež zlepšiť vzájomnú komunikáciu. Na uvedené nereflektuje ani prvostupňový súd, a napriek vyššie uvedenému zveruje svojim rozhodnutím maloletého do striedavej starostlivosti.

26. V danom prípade otec maloletého uvádza, že striedavú osobnú starostlivosť nenavrhol v konečnom dôsledku ani jeden z rodičov, nakoľko obaja dospeli k názoru, že táto nebude v najlepšom záujme maloletého. Matka maloletého aktuálne žije vo V., v obci vzdialenej od bydliska maloletého približne 20 km a s odovzdaním maloletého otcovi v U., či jeho vozením do školského zariadenia v U., ktoré maloletý aktuálne navštevuje, táto nesúhlasí. V tomto prípade matka opätovne nehľadí na najlepší záujem maloletého, ktorý sám nemá záujem o zmenu školského prostredia a taktiež zmenu školy neodporúča ani znalkyňa vo vypracovanom znaleckom posudku.

27. Aby mohlo dôjsť k nariadeniu striedavej osobnej starostlivosti, musia byť splnené okrem iných i nasledovné hmotnoprávne podmienky. Aby bola striedavá osobná starostlivosť v najlepšom záujme maloletého dieťaťa, je žiaduce, aby táto forma starostlivosti zaistila pre potreby dieťaťa vhodnejšie podmienky ako by bolo možno docieľiť výlučnou osobnou starostlivosťou jedného z rodičov. Striedavá starostlivosť by mala plne vyhovovať osobnosti maloletého dieťaťa, rodičia majú v tomto prípade zabezpečovať stabilitu výchovného prostredia, nepôsobiť na dieťa negatívne, nevytvárať na dieťa nátlak ani v ňom nepodporovať nesprávne návyky, sú povinní dohodnúť sa o veciach súvisiacich so školskou dochádzkou, s mimoškolskými aktivitami a záujmami dieťaťa. V neposlednom rade dieťa nemá byť opakovane vytrhávané zo svojho sociálneho prostredia (priatelia, spolužiaci, blízka rodina, záľuby, mimoškolské aktivity), ako i z prostredia školy. Pre striedavú starostlivosť je tak v zmysle zaužívanej súdnej praxe vhodné, ak rodičia žijú na miestach, ktoré cyklické umiestňovanie dieťaťa do iného prostredia nevyžadujú.

28. Ako vyplýva z popísaného stavu, vyššie uvedené hmotnoprávne predpoklady na nariadenie striedavej osobnej starostlivosti neboli v danom prípade naplnené.

29. Otec maloletého má za to, že v danom prípade súd na názor maloletého pri svojom rozhodovaní žiadnym spôsobom neprihliadol, nakoľko maloletý ako vyplýva i z obsahu znaleckého posudku niekoľkokrát uviedol, že nechce tráviť každý týždeň v domácnosti iného rodiča a že s matkou by najradšej trávil víkendy, pričom zvyšok týždňa by trávil u otca. Súd tak rozhodol v rozpore s názorom maloletého pričom predmetnú skutočnosť v rámci odôvodnenia rozsudku opomenul.

30. Poukázal tiež na Judikatúra: Rozsudok Krajského súdu v Trenčíne sp.zn. 17CoP/68/2013 zo dňa 07.08.2013.

31. Pokiaľ ide o určenie vyživovacej povinnosti otca voči maloletému dieťaťu, k predmetnému výroku prvostupňového súdu je nevyhnutné uviesť, že súd v čase rozhodovania nevychádzal z aktuálnych majetkových pomerov rodičov a potrieb maloletého, nakoľko tieto v čase rozhodovania nemal k dispozícii s poukazom na skutočnosť, že matka maloletého predložila iba kópiu toho času aktuálnej pracovnej zmluvy (v rozhodujúcom čase uzatvorenú do 30.06.2020). Berúc do úvahy príjem matky v zmysle tejto pracovnej zmluvy, tento by sa mal pohybovať približne vo výške 800,- Eur, čo nemožno považovať za hrubý nepomer voči príjmu otca, nakoľko tento na rozdiel od matky znáša i výdavky spojené s bývaním ako splátky hypotekárneho úveru, réžia domácnosti a podobne. S ohľadom na fakt, že matka maloletého žije iba v byte svojho aktuálneho partnera, tieto výdavky sú neporovnateľné. Okrem iného však pokiaľ je v prípade otca zohľadňovaný i príjem spolužijúcej osoby, jeho partnerky vo výške 550,- Eur, rovnako tak mal súd zohľadniť i príjem spolužijúcej osoby v prípade matky, t.j. partnera, ktorého príjem dosahuje výšku 1.100,- Eur. Zohľadňujúc príjem matky a jej partnera ako aj skutočnosť, že táto poberá i rodinné prídavky na maloletého, sú ich príjmy dokonca vyššie ako príjem otca a jeho partnerky, napriek tomu súd zaviazal otca platiť výživné na maloletého, hoci časový rozsah starostlivosti má byť v rámci striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov rovnaký. Je preto otázne, akým spôsobom mal súd za daných okolností na myslí „nadštandardnú starostlivosť“ a pohodlnejší spôsob života aký by mal otec zabezpečovať v porovnaní s matkou.

32. Otec maloletého má za to, že napadnuté rozhodnutie prvostupňového súdu je nesprávne, nie je v súlade s najlepším záujmom dieťaťa, nezakladá sa na úplnom zistení skutkového stavu veci, prvostupňový súd v konaní nesprávne posúdil a vyhodnotil predložené dôkazy, na základe vykonaných

dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, a že jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti otec maloletého navrhuje, aby odvolací súd, rozsudok Okresného súdu Galanta, sp. zn. 12P/73/2018 zo dňa 25.06.2020 zrušil a vrátil vec prvostupňovému súdu na nové konanie.

33. Matka maloletého sa k odvolaniu otca nevyjadрила.

34. Matka počas konania (odvolacieho) podala návrh na zrušenie neodkladného opatrenia. Uviedla, že dňa 29.05.2018 Okresný súd Galanta nariadil neodkladné opatrenie v ktorom ponechal maloleté dieťa v osobnej starostlivosti otca až do právoplatného skončenia konania vo veci samej.

35. Dňa 25.6.2020 Okresný súd Galanta rozhodol vo veci samej, avšak navrhovateľ sa voči rozsudku odvolal a teda rozsudok nie je právoplatný. Na základe súdnoznaleckého posudku, ktorý je súčasťou spisu, záverov kolízneho opatrovníka, aj záveru súdu v rozsudku a v neposlednom rade aj s ohľadom na skutočnosť, že medzi účastníkmi už pred rozhodnutím súdu fungovala striedavá osobná starostlivosť.

36. Má za preukázané, že nariadené neodkladné opatrenie prestalo plniť svoju funkciu, odpadli dôvody pre ktoré bolo neodkladné opatrenie nariadené a nie je potrebné aby boli pomery strán viazané týmto neodkladným opatrením nakoľko otec maloletého praktizuje striedavú starostlivosť podľa neprávoplatného rozsudku zo dňa 25.6.2020. Na základe uvedeného žiada, aby súd zrušil neodkladné opatrenie sp. zn. 12P/73/2018 zo dňa 29.05.2018.

37. K návrhu matky na zrušenie neodkladného opatrenia sa vyjadril otec. Uviedol, že s predmetným Návrhom matky ako i s jeho odôvodnením nemôže súhlasiť a považuje za nevyhnutné tvrdenia matky uviesť na pravú mieru. Striedavá starostlivosť o maloletého už niekoľko mesiacov neprebíha, a to na výslovnú žiadosť matky, ktorá otcovi maloletého oznámila, že maloletého do školy voziť nebude a starostlivosť o tohto bude vykonávať iba každý druhý víkend. Tento systém starostlivosti o maloletého takto prebieha už viac ako 3 mesiace s výnimkou letných prázdnin, kedy bol maloletý u matky 2 týždne, avšak od polovice mesiaca august strávil maloletý u matky iba 4 dni. Je zarážajúce, že v čase, kedy je maloletý v starostlivosti otca, matka maloletého takmer nekontaktuje, neprejavuje intenzívny záujem, zatelefonuje tomuto maximálne jedenkrát do týždňa. Snaha otca o posilnenie vzťahu medzi matkou a maloletým i prostredníctvom častejšieho styku s dieťaťom, však neprináša žiaden výsledok, nakoľko matka na otázky otca ohľadom termínu odovzdania a prevzatia dieťaťa odpovedá v každom prípade rovnako - "neviem".

38. Matka maloletého odôvodňuje podanie návrhu na zrušenie neodkladného opatrenia tým, že mali odpadnúť dôvody, pre ktoré bolo toto nariadené. V súvislosti s týmto však otec maloletého poukazuje na skutočnosť, že primárnymi dôvodmi, ktoré viedli k podaniu návrhu na vydanie neodkladného opatrenia boli práve laxný prístup matky k starostlivosti o maloletého, jej nezodpovednosť vo vzťahu k zamestnaniu, v neposlednom rade však nepredvídateľné konanie a správanie matky, ktoré sprevádzajú fyzické ataky na otca maloletého a jeho partnerku, verbálne útoky a vulgárny slovný prejav a to v prítomnosti maloletého. K predmetnému otec maloletého opisuje nedávny incident, kedy matka otcovi maloletého v stave zúrivosti oplŕúvala plot jeho rodinného domu a kričala, bez ohľadu na to, že sa tomuto prizeral maloletý.

39. Podľa vedomostí otca matka ani v súčasnosti nepodstupuje terapeutické liečenie; ktoré bolo tejto odporúčané v záveroch znaleckého posudku, na ktoré sa matka podaným Návrhom odvoláva. Ako je zrejmé, matka maloletého teda aktuálne nevyvíja žiadnu iniciatívu, aby podstúpila kroky vedúce k stabilizácii jej psychického stavu, čo by v konečnom dôsledku nemalo pozitívny vplyv iba na ňu samotnú, ale i na maloletého a realizáciu starostlivosti oboch rodičov. Práve naopak, stavy otvorenej agresie voči otcovi maloletého sa u tejto pravidelne opakujú, a preto nemožno tvrdiť, že dôvody vedúce k nariadeniu neodkladného opatrenia odpadli.

40. Berúc do úvahy priebeh starostlivosti o maloletého za uplynulé štvrtročné obdobie, otec maloletého nerozumie požiadavke matky na striedavú osobnú starostlivosť, nakoľko táto o jej realizáciu nemá

žiadan záujem. Rovnako otcovi maloletého nie sú známe ani pohnútky matky, ktoré túto viedli k podaniu návrhu na zrušenie neodkladného opatrenia, kedy aktuálny faktický stav v podstate zodpovedá výroku neodkladného opatrenia, a teda, že dieťa sa nachádza v osobnej starostlivosti otca. Otec maloletého tak za súčasných podmienok prispieva na výživu maloletého k rukám matky výživným vo výške 120,- eur mesačne, avšak nakoľko maloletý je väčšinu času v jeho opatere, finančne zabezpečuje jeho potreby v plnej miere. Matka maloletého tak okrem výživného poberá i prídavok na dieťa vo výške 24,95 eur mesačne avšak na nákladoch na zabezpečenie starostlivosti o maloletého sa nepodieľa ani v minimálnej miere. Napriek snahe otca však matka nejaví žiaden záujem, aby s maloletým trávila viac času, či mala tohto v opatere počas celého týždňa tak ako sa to dožadovala v priebehu tohto konania na súde.

41. Nakoľko voči Rozsudku Okresného súdu Galanta zo dňa 25.06.2020 podal otec maloletého odvolanie, a teda tento nie je právoplatný, otec maloletého má za to, že v najlepšom záujme maloletého bude zachovanie neodkladného opatrenia zo dňa 29.05.2018 v platnosti.

42. S poukazom na vyššie uvedené preto otec maloletého žiada, aby konajúci súd návrh matky na zrušenie neodkladného opatrenia zo dňa 29.05.2018 zamietol ako nedôvodný.

43. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie proti rozsudku bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie bez ohľadu na rozsah a dôvody odvolania (§ 65 a § 66 CMP), vychádzajúc zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie bez potreby zopakovania či doplnenia dokazovania (§ 383 a § 384 CSP, § 68 CMP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie otca je dôvodné, v dôsledku čoho je potrebné rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

44. Predmetom konania bola v danom prípade zmena úpravy práv a povinností k mal. dieťaťu na čas po rozvedení manželstva. Vo veci bolo zistené, že manželstvo rodičov maloletého bolo rozvedené rozsudkom tunajšieho súdu č. k. 21P/151/2017-72 zo dňa 12.01.2018, keď bola schválená dohoda rodičov, v zmysle ktorej sa maloleté dieťa zverilo na čas po rozvedení manželstva do osobnej starostlivosti matky a otec maloletého dieťaťa bol zaviazaný prispievať na výživu maloletého sumou vo výške 200,- Eur mesačne, a to vždy k 15. dňu, toho ktorého mesiaca vopred do rúk matky, pričom styk otca s maloletým ostal neobmedzený. Uznesením tunajšieho súdu č. k. 12P/73/2018-27 zo dňa 29.05.2018 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave, č. k. 23CoP/52/2018-90 zo dňa 30.07.2018, právoplatnými dňa 17.08.2018 bolo nariadené neodkladné opatrenie, ktorým súd dočasne ponechal maloleté dieťa v starostlivosti otca, a to až do právoplatného skončenia konania vo veci samej. Po vyhodnotení dôkazov, súd rozhodol autoritatívne o zverení maloletého T. do striedavej osobnej starostlivosti rodičov, teda nie v súlade s návrhmi rodičov maloletého dieťaťa, keďže súd považoval práve túto formu starostlivosti o maloleté dieťa za vhodnú, a to najmä vzhľadom na závery znaleckého posudku, ako aj v súlade s odporúčaním kolízneho opatrovníka. Súd pri svojom rozhodovaní prihliadol aj na skutočnosť, že maloleté dieťa má vytvorené pozitívne citové väzby k oboj rodičom, aj podľa záverov uvedených v znaleckom posudku je v jeho záujme naďalej prehĺbovať citové väzby k oboj rodičom.

45. Voči predmetnému rozsudku sa odvolal otec, ktorý namietal tú skutočnosť, že na nariadenie striedavej výchovy nie sú splnené podmienky, už tri týždne pred vyhlásením rozsudku sa mal. dieťa nachádzalo v osobnej starostlivosti otca, pričom matka sa len minimálne zaujíma o maloletého. Tiež poukázal na tú skutočnosť, že matka nemá stabilnú prácu a prostredie vhodné pre výchovu maloletého, čo vyplýva z výsluchu maloletého, dostatočne sa nevenovala maloletému ani pokiaľ ide o jeho výučbu, ale aj o hygienu a napokon, matka požadovala zmenu školského prostredia, nakoľko nemá ako mal. vozíť do školy do U., pričom v tomto prípade matka opätovne nehľadí na najlepší záujem maloletého, ktorý sám nemá záujem o zmenu školského prostredia a zmenu školy neodporúča ani znalkyňa vo vypracovanom znaleckom posudku. Poukázal i na to, že súd sám skonštatoval problémy v komunikácii medzi rodičmi, pričom matke nariadil sedenia, avšak podľa jeho dostupných informácií tieto neabsolvovala. Súd sa nevyjadril ani k postojom maloletého, ktorý sám vyjadril túžbu, aby ostal v starostlivosti otca a s matkou sa stýkal počas víkendov, na čo súd neprihliadal. Napokon pri výške výživného súd nezohľadnil príjem partnera matky, avšak príjem jeho partnerky áno.

46. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu s prihliadnutím k argumentácii otca v odvolaní bolo posúdiť, či súd prvej inštancie rozhodol správne, keď zveril maloletého do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov a pokiaľ áno, či výška vyživovacej povinnosti zo strany otca bola primeraná jeho možnostiam a schopnostiam ako aj s prihliadnutím na možnosti a schopnosti matky maloletého a potreby maloletého.

47. Podľa § 36 ods.1 Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

48. Podľa § 25 ods.1 a 2 Zákona o rodine, rodičia sa môžu dohodnúť o úprave styku s maloletým dieťaťom pred vyhlásením rozhodnutia, ktorým sa rozvádza manželstvo; dohoda o styku rodičov s maloletým dieťaťom sa stane súčasťou rozhodnutia o rozvode.

49. Podľa názoru odvolacieho súdu je odvolanie otca dôvodné a z odôvodnenia rozhodnutia nie je možné zistiť, akými úvahami sa súd riadil pri zverení mal. dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, keď na námietky otca neposkytol žiadne odpovede a vysvetlenia, hoci ide o podstatné fakty, na ktoré otec počas konania poukazoval.

50. Striedavá výchova by mala predstavovať po rozpade partnerského vzťahu rodičov jednu z najpodstatnejších alternatív riešenia pre deti a to bez ohľadu na to, či medzi rodičmi panuje dohoda. Striedavá starostlivosť kladie na rodičov vysoké ľudské a osobnostné požiadavky, ak však rodičia dokážu kultivovane zvládnuť potom výrazne zvyšuje predpoklad, že láskyplný a produktívny vzťah dieťaťa k obojmu rodičom zostane zachovaný aj po zrušení spoločnej domácnosti. Zachovanie takéhoto vzťahu je prvoradým záujmom dieťaťa, ktorý môže byť potlačený len inými závažnejšími záujmami dieťaťa, ktoré prevážia nad týmto záujmom, veď v prípade, ak sa potom z nejakého dôvodu destabilizuje výchovné prostredie u jedného z rodičov, nie je prechod do výchovného prostredia druhého rodiča pre dieťa taký traumatizujúci. Rozpad vzťahu a definitívne riešenie partnerského vzťahu vo väčšine prípadov so sebou prináša napätie, nepohodu a nepochopenie. Deti veľmi často nechápu, prečo sa to všetko deje, keďže ich optika je veľmi často iná ako optika dospelých a predstava zachovania rodiny pretrváva dlho po tom, čo sa rodičia rozídu. Striedavá výchova by sa mohla stať najmä v prvej fáze alternatívou, ktorá deťom pomôže prekonať adaptáciu na zmenu vzťahových pomerov /nielen z hľadiska aktuálneho zjednodušenia prijatia nového vzťahového status quo, ale aj z hľadiska ďalšej štruktúry ich životnej cesty/. Takýmto riešením by sa z ich života nevytratil výraznejším spôsobom ani jeden z rodičov, ktorí svojou rolou najvýznamnejším spôsobom determinujú ich budúcu partnerskú, rodičovskú a obecnú ľudskú prosperitu. Mohlo by to byť len potvrdením často rodičmi deklarovaného prísľubu, „my sa síce rozchádzame, ale Teba milujeme a urobíme všetko pre to, aby si neprišiel ani o jedného z nás“. Je však v každom prípade nutné neprehliadnuť konkrétne charakteristiky či už dieťaťa alebo rodičov, čím sa nemá na mysli prirodzený vzťahový diskomfort, ktorý sa viaže na fázu rozpadu vzťahu. Pre dieťa je v prvom rade dôležité, aby cítilo, že je skutočne milované, čo nie je viazané dominantne na miesto, ale na reálne vzťahové poslanstvá, ktorých sa mu dostane od mamy, otca a často aj širšieho sociálneho prostredia /starí rodičia, krstní rodičia.../.

51. Zachovanie obidvoch rodičov je pre dieťa nesporne prospešnejšie, ako sa pokúsiť ho o jedného z rodičov pripraviť. Za vhodné podmienky pre dieťa okrem iných je nutné považovať aj tie, kedy nie je dieťa vystavované konfrontačnej vzťahovej atmosfére, kedy sa rodičia, keď už nič iné, dokážu od seba vzdialiť bez toho, že by toho druhého pred dieťaťom stavali do pozície „nežiaduceho“ - pokiaľ na to nie sú preukázateľné, závažné dôvody. Základným mementom pre každého rodiča by mala byť skutočnosť, že snahou implantovať dieťaťu problematický obraz toho druhého sa aktívne podpisujú na jeho nielen súčasných, ale aj budúcich problémoch. Je nutné mať na pamäti, že tým primárne neublížujú druhému rodičovi /tak, ako to majú často na mysli/, ale predovšetkým svojmu dieťaťu. Pokiaľ riešenia záujem a zároveň aj dieťa prijíma túto alternatívu riešenia, nie je dôvod na upretie alternatívy striedavej výchovy. Prvotným predpokladom pre ustanovenie striedavej starostlivosti je, že dieťa nebude vytrhávané opakovane z prostredia školy alebo predškolského zariadenia a cyklicky umiestňované do iného prostredia, že teda obaja rodičia aspoň približne v mieste, ktoré umožňuje dieťaťu dennú

dochádzku do zariadenia, ktoré už navštevuje, resp. na ktorom sa rodičia dohodnú. Podobne by sa malo dieťaťu zachovávať jeho sociálne prostredie - priatelia, susedia, záujmové aktivity.

52. Základným zmyslom osobnej starostlivosti každého rodiča musí byť záujem dieťaťa, ktorý je prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, vrátane tej, ktorá je uskutočňovaná súdmi alebo inými orgánmi. Ustanovenie § 24 ods. 4 Zákona o rodine ukladá súdu, aby pri rozhodovaní o zverení dieťaťa do výchovy rodičov sledoval predovšetkým jeho záujem s ohľadom na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a tiež schopnosť rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom, pritom dbať, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov. Zverenie dieťaťa do výlučnej starostlivosti jedného z rodičov nesmie byť výrazom ústupku vzájomnej rivalite rodičov, ktorá sleduje boj o dieťa (nález Ústavného súdu Českej republiky z 23. februára 2010 sp. zn. III ÚS 1206/09). Podľa judikatúry Ústavného súdu Českej republiky súd nesmie na spôsob výchovy striedavou osobnou starostlivosťou rezignovať, ak jeden z rodičov s týmto spôsobom výchovy nesúhlasí a preto je daný dôvod zaoberať sa dôvodmi, na ktorých je nesúhlas druhého rodiča so striedavou starostlivosťou vybudovaný.

53. Dohovor o právach dieťaťa garantuje dieťaťu právo na udržiavanie pravidelného a osobného kontaktu s obidvoma rodičmi (ak dôjde k rozpadu rodiny). Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu tak zdôrazňuje, že je v záujme dieťaťa, aby udržiavalo rodinné vzťahy s obidvoma rodičmi a dostalo tak príležitosť viesť svoj vzťah s nimi, ako aj prejavíť svoje city slobodne bez akéhokoľvek vonkajšieho tlaku zo strany druhého rodiča. V záujme dieťaťa však nie je, ak niektorý z rodičov úlohu a dôležitosť druhého rodiča v živote dieťaťa neuznáva a bráni mu byť dobrým rodičom, (ak prejavuje nedostatok ochoty spolupracovať na spoločnej striedavej osobnej starostlivosti, napriek jej deklarovaniu pred súdom). Výnimkou zo všetkých pravidiel vzťahujúcich sa na povinnosť zabezpečiť pravidelný rovnocenný kontakt obidvoch rodičov je prípad, keď záujem dieťaťa vyžaduje, aby jeho stretávanie sa s jedným rodičom bolo obmedzené. Ide o výnimočné riešenie a vážny zásah do výkonu rodičovských práv a povinností, ktorý musí byť zdôvodnený závažnými okolnosťami, ktoré v danom prípade neboli preukázané. Naopak útlý vek dieťaťa a doposiaľ nadviazaný veľmi pozitívny vzťah k obidvom rodičom vyžaduje pravidelné a intenzívne stretávanie s nimi, teda s matkou aj otcom.

54. Odvolací súd síce konštatuje, že striedavá osobná starostlivosť zabezpečuje legitímny cieľ a to najlepšie zabezpečenie potrieb dieťaťa, ktoré umožní ďalej rozvíjať intenzívnu emocionálnu väzbu maloletého k obidvom rodičom, ale aby bol tento legitímny cieľ dôsledne napĺňaný, je potrebné to dosiahnuť v odbornom poradenstve rodičov, dobrovoľne inak formou výchovných opatrení (ktoré môže ktorýkoľvek z rodičov alebo opatrovník iniciovať), s cieľom rozvíjať a posilňovať u rodičov vzájomnú toleranciu, dobrú vôľu a ochotu spolu komunikovať a spolupracovať (predovšetkým nezapájať dieťa do svojich vzájomných problémov). V rámci výkonu odborného poradenstva alebo pri realizácii výchovných opatrení je možné odporúčať rodičom ako sa majú priblížiť vo svojich odlišných výchovných prístupoch, uvedené nie je však možné zrejme v prípade ich neochoty udržiavať striedavú starostlivosť.

55. Z obsahu spisu vyplýva, že matka a otec maloletého sú rozvedení, toho času sa maloletý nachádza v starostlivosti otca, ktorý namietal rozhodnutie súdu prvej inštancie ohľadom nariadenej striedavej výchovy. Je nutné sa však stotožniť s námietkami otca v tom, že súd prvej inštancie nedal odpovede, prečo neprihliadol na návrh otca, na vyjadrenie maloletého ako aj na to, či vôbec rodičia sú schopní spolu komunikovať a realizovať striedavú výchovu tak ako ju nariadil súd prvej inštancie. Súd prvej inštancie nariadil uznesením pod č.k. 12P/73/2018-181 z 11.12.2018 rodičom a mal. dieťaťu výchovné opatrenie, ktoré spočíva v ich povinnosti podrobiť sa psychologickému poradenstvu na referáte poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny a to na obdobie 6 mesiacov z dôvodu zistených nedostatkov vo vzájomnej komunikácii, ktoré zasahujú do ich vzťahu a majú negatívny dopad na vývin mal. dieťaťa. Zo správy z poradensko-psychologického procesu Úradu práce sociálnych vecí a rodiny z 30.05.2019 vyplýva, že sa realizovalo v rozmedzí od 08.03.2019 do 28.05.2019 12 stretnutí s tým, že sa im nepodarilo dospieť k dohode, ktorá by z časti viedla k zlepšeniu ich vzájomného vzťahu. Nedokončený proces psychorozvodu zasahuje do komunikácie manželov, čím sa znemožnilo hľadanie spoločnej dohody, s ktorou by obaja súhlasili. Zo záverov znaleckého posudku znalkyne PhDr. Lindy Katony, PhD., znalkyne z odboru - psychológia, odvetvie klinická psychológia detí vyplýva, že vzájomný vzťah medzi rodičmi maloletého je negatívny, komunikujú spolu v minimálnej miere a na strane matky je vysoká tendencia k impulzívnym reakciám najmä v prítomnosti otcovej partnerky. Taktiež skonštatovala,

že u matky by bolo vhodné zahájiť terapeutické sedenia zamerané na zvládanie rodinnej situácie a spracovanie negatívny zážitkov v súvislosti s rozpadom manželstva.

56. Z vyššie uvedeného, konkrétne so záverov znaleckého dokazovania je možné vyvodiť záver, že doposiaľ vykonané dokazovanie vykazuje rozpory, s ktorými sa súd prvej inštancie žiadnym spôsobom nevysporiadal. Ustanovená znalkyňa síce doporučila maloleté dieťa zveriť do striedavej výchovy, avšak zároveň skonštatovala problémy v komunikácii medzi rodičmi a odporučila matke absolvovať terapeutické sedenia. Otec v odvolacom konaní predložil znalecký posudok znalca PhDr. Karola Kleinmanna, PhD., znalca z odboru psychológia, odvetvie klinická psychológia detí, klinická psychológia dospelých, poradenská psychológia, psychológia sexuality, psychológia dopravy č. 27/2020 ktorý toho času striedavú osobnú starostlivosť pre maloletého neodporučil. Ak aj znalkyňa PhDr. Linda Katona, PhD., vyvodila závery v znaleckom posudku bez toho, aby prihliadla na problém v komunikácii medzi rodičmi a zároveň matke odporučila terapeutické sedenia, nie je možné ustáliť, do akej miery sa za súčasnej situácie dá realizovať striedavá výchova.

57. Tak ako počas konania pred súdom prvej inštancie, i z odvolania otca maloletého je zrejmy problém v komunikácii medzi rodičmi. Hoci súd prvej inštancie vychádzal pri svojom rozhodovaní zo záverov znaleckého posudku a z vyjadrenia KO, nevysporiadal sa s tým, či je možné a do akej miery realizácia striedavej výchovy u maloletého a s ohľadom na vyjadrenia otca maloletého. V ďalšom je tiež dôležité sa vysporiadať s tým, že počas konania bolo vo veci nariadené neodkladné opatrenie, ktorým bolo dieťa dočasne zverené do starostlivosti otca, kde podľa jeho tvrdení sa mal. dieťa nachádza i naďalej z dôvodov, že matka nemohla realizovať striedavú výchovu z dôvodov na jej strane. V tomto smere sa súd opäť nevysporiadal s predmetným tvrdením, na ktoré otec mal. poukazoval na pojednávaní konanom dňa 25.06.2020. Rovnako súd nezdôvodnil z akého dôvodu neprihliadol na vyjadrenia samotného maloletého tak pred znalkyňou ustanovenou súdom ako aj pred kolíznym opatrovníkom v tom, že by chcel byť u otca a s matkou sa stretávať cez víkendy. Otec už počas konania zdôvodnil, prečo žiada zveriť maloletého do svojej osobnej starostlivosti, poukázal na nedostatky na strane matky, avšak pokiaľ súd bol názoru, že striedavá výchova je pre mal. dieťa najvhodnejšia, je potrebné sa vysporiadať so všetkými relevantnými argumentmi strán, a so všetkými relevantnými skutočnosťami, ktoré v konaní vyšli najavo. Zo záverov súdu nie je zrejme, či matka navštevuje terapeutické sedenia a ak áno s akým výsledkom. Z obsahu výpovede právnej zástupkyne matky vyplynulo, že matka nemá možnosť riešiť maloletého v rámci školskej dochádzky a pokiaľ sa má realizovať striedavá výchova za takej situácie aká je, či vôbec je v jej možnostiach sprevádzať maloletého do školského zariadenia v U..

58. Ak aj súd prvej inštancie vec rozhodol bez toho, aby sa vysporiadal námietkami otca počas konania a tiež s vyššie uvedenými rozpormi, jeho rozhodnutie je nepreskúmateľné a nie je možné zistiť, prečo o návrhu o zmenu úpravy práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu rozhodol ním uvedeným spôsobom.

59. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP zrušil a podľa odseku 2 rovnakého paragrafu i zákona, vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, pričom prihliadol na princíp dvojinštančnosti civilného sporového konania a tým neznemožnil stranám realizáciu ich procesných práv, neodoprel stranám možnosť odvolacieho prieskumu nových, z pohľadu doterajších záverov súdu prvej inštancie významných skutočností.

60. Matka vo veci podala i návrh na zrušenie neodkladného opatrenia.

61. Podľa § 363 CMP, súd môže aj bez návrhu zrušiť nariadené neodkladné opatrenie, ak sa zmenia pomery alebo ak odpadli dôvody, pre ktoré bolo nariadené.

62. Neodkladné opatrenie, ktorého zrušenia sa domáha matka, nariadil súd prvej inštancie, a o zrušení neodkladného opatrenia rozhoduje súd, ktorý neodkladné opatrenie nariadil. Z uvedeného dôvodu o predmetnom návrhu matky odvolací súd nerozhodoval.

63. Matka svoj návrh na zrušenie neodkladného opatrenia zdôvodnila tým, že má za preukázané, že nariadené neodkladné opatrenie prestalo plniť svoju funkciu, odpadli dôvody pre ktoré bolo neodkladné opatrenie nariadené a nie je potrebné, aby boli pomery strán viazané týmto neodkladným opatrením nakoľko otec maloletého praktizuje striedavú starostlivosť.

64. Z obsahu nariadeného neodkladného opatrenia vyplýva, že toto trvá do právoplatného skončenia konania vo veci samej. Ako je už vyššie konštatované, závery súdu prvej inštancie o zverení maloletého do striedavej osobnej starostlivosti sú predčasné. Pokiaľ dôjde k zmene pomerov, súd aj bez návrhu nariadené neodkladné opatrenie zruší.

65. Súd prvej inštancie bude pokračovať v konaní tak, aby mohol kvalifikovane rozhodnúť o rozsahu styku. V prvom rade riadne vypočuje oboch rodičov, pričom bude zisťovať aktuálnu situáciu, či prebieha striedavá výchova, ak nie akým spôsobom sa realizuje styk, ako sa matka a otec vzdelávajú, či matka absolvovala a v akom rozsahu terapeutické sedenia a aké výsledky dosahujú v tom smere, aby sa ich vzájomný vzťah a komunikácia zlepšila. Obaja rodičia, či už otec, alebo matka nedosiahnu želaný výsledok smerujúci k zlepšeniu vzťahu navzájom a otca a dieťaťa, ak nebudú k problému pristupovať sebakriticky a konštruktívne. Ich vzťahu a vzťahu s dieťaťom určite nepomáha, ak sa vo vyjadreniach len kritizujú, jeden druhému vyčítajú nedostatky a jeden na druhého zvaľujú vinu za súčasný stav. Od matky bude potrebné zistiť či je schopná pri striedavej výchove zabezpečiť prítomnosť maloletého v školskom zariadení, zabezpečiť maloletému vhodné výchovné prostredie a aj od otca sa vyžaduje, aby zmenil prístup k riešeniu ich problému. Pokiaľ rodičia za pomoci kolízneho opatrovníka nedospejú k dohode, resp. súd nebude schopný kvalitatne rozhodnúť na základe výpovedí rodičov a stanoviska kolízneho opatrovníka súd zváži, či nenechá doplniť závery znaleckého posudku. Je možné predpokladať, že aj rodičia maloletého dieťaťa navrhnu vykonať dokazovanie určitými, konkrétnymi dôkazmi smerujúcimi k najvhodnejšej úprave práv a povinností k mal.. Súd nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy, ale ak navrhované dôkazy nevykoná, jeho povinnosťou je odôvodniť, prečo dôkazy nevykonal. Zo strany otca bola namietaná i výška vyživovacej povinnosti s tým, že súd neprihliadol na príjem partnera matky. V tomto smere bude tiež dôležité zistiť aktuálne pomery tak rodičov ako aj ich partnerov a zohľadniť v prípade určovania vyživovacej povinnosti s prihliadnutím na potreby mal. dieťaťa.

66. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie aj o trovách konania, vrátane trov tohto odvolacieho konania a o trovách konania štátu (§ 391 ods. 3 CSP).

67. Senát odvolacieho súdu prijal rozhodnutie pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu I. inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde I. inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).